

بررسی سازگاری گرده و مادگی تلاقی‌های دی‌آلل بادام با استفاده از میکروسکوپ فلورسنت و درصد تشکیل میوه

مهدی فلاح^{۱*}، علی ایمانی^۲، یاور شرفی^۳، موسی رسولی^۴

^{۱*} دانشجوی دکتری علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه تهران

^۲ دانشیار بخش تحقیقات باغبانی، موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر کرج

^۳ استادیار گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد تهران

^۴ استادیار گروه علوم باغبانی و مهندسی فضای سبز، دانشکده کشاورزی، دانشگاه ملایر

*نویسنده مسئول: fallah_mahdi@yahoo.com

چکیده

بادام (*Prunus dulcis* L.) یکی از مهم‌ترین گونه‌های جنس پرونوس می‌باشد که اکثر ارقام و ژنوتیپ‌های آن خودناسازگار و برخی نیز دگرناسازگارند. ارقام خودناسازگار برای گرده‌افشانی، تلقیح و تولید نیازمند دانه‌گرده سازگار سایر ارقام می‌باشند. در این راستا مطالعه سازگاری گرده‌افشانی سه رقم تونو، شکوفه، سهند و سه ژنوتیپ امیدبخش انتخابی A1.16، A9.7، A230 با استفاده از روش گرده-افشانی کنترل‌شده و بررسی رشد لوله گرده توسط میکروسکوپ فلورسنت در آزمایشگاه و محاسبه درصد تشکیل میوه در باغ انجام گرفت. ترکیب تلاقی‌ها بر اساس همپوشانی گلدهی در پنج گروه به صورت دی‌آلل انجام شد. نتایج نشان داد که ترکیب تلاقی ♂A9.7 × ♀تونو (با ۶۰/۵۲ درصد تشکیل میوه و ۱۰/۹۷ درصد نفوذ لوله گرده به تخمدان)، تونو♂ × ♀A9.7 (با ۶۶/۶۷ درصد تشکیل میوه و ۱۰/۴ درصد نفوذ لوله گرده به تخمدان) و ♂A1.16 × ♀شکوفه (با ۷۴/۹۲ درصد تشکیل میوه و ۱۴/۴۰ درصد نفوذ لوله گرده به تخمدان) بیشترین سازگاری در تلاقی‌های دی‌آلل بکار رفته در گروه-های مختلف را داشتند. همچنین، تلاقی‌های تونو♂ × ♀A230 (با ۳۰/۹ درصد تشکیل میوه و ۳ درصد نفوذ لوله گرده به تخمدان) و تونو♂ × ♀سهند (با ۲۹/۲ درصد تشکیل میوه و ۱/۸ درصد نفوذ لوله گرده به تخمدان) کمترین سازگاری را بین تلاقی‌ها داشتند.

کلمات کلیدی: بادام، سازگاری، گرده‌افشانی کنترل‌شده، تشکیل میوه، میکروسکوپ فلورسنت.